KRUH

76
2024

BULLETIN STŘEDISKA VÝCHODOČESKÝCH SPISOVATELŮ

Z OBSAHU ČÍSLA:

ROZHOVOR S MARTINEM DOKTOREM
ILUSTRÁTORKA ALENA KORDÍKOVÁ
VZKÁZÁNÍ DANNYMU V NÁCHODĚ
VÝROČNÍ SCHŮZE STŘEDISKA

SVČS
STŘEDISKO VÝCHODOČESKÝCH SPISOVATELŮ, Z. S.

OBSAH

Slovo úvodem
Martin Vídenský (2)

Ilustrátorka čísla
Alena Kordíková

Výročí
Jiří Faltus (9)

Osobnosti a výročí
Karl Kraus – 150 let od narození (51)
Franz Kafka – 100 let od úmrtí (54)

Rozhovor
Martin Doktor (6)

Světová literatura
Paolo Giordano - Osamělost prvočísel (16)

Host Kruhu
Dr. Krejzyberd (19)

Z tvorby členů:
Poezie – Radek Vohlídka (3, 35)
Fejeton - Jindřich Tošner (12)
Povídka – Václav Franc (13)
Poezie – Věra Kopecká (30)
Poezie - Alena Kordíková (44, 55)
Povídka – Pavel Frydrych (47)

Informace z Obce spisovatelů
Alois Marhoul – vzpomínka (52)

Ze života Střediska
Řehečská slepice (24)
Český rozhlas Pardubice a naši členové (25)
Vzkázání Dannymu v Náchodě (26)
Výroční schůze SVčS v Pardubicích (32)

Nové knihy našich členů (49)

Foto Jiřího Faltuse na titulní straně a na straně 9
viz archiv redakce SVčS.

TIRÁŽ:

KRUH, bulletin Střediska východočeských spisovatelů, z. s.
Ročník XX. – číslo 76 – červen 2024
Uzávěrka příspěvků pro Kruh č. 77: 10. srpna 2024
Zveřejněné práce nejsou upravovány bez dohody s autorem.
Číslo vyšlo z předplatného členů a knihoven, které bulletin odebírají.
Tisk: Tribun EU s.r.o., Cejl 892/32, Brno 602 00

Slovo úvodem

Vážení autoři,
milí čtenáři,

uprostřed pučícího a kvetoucího jara sedím nad bílým listem papíru, přemýšlím nad úvodním slovem Kruhu, který v parném létě otvíráte a mé myšlenky směřují i k budoucnosti našeho střediska.

Nemládneme.

To je fakt, nad kterým se není třeba pozastavovat, a už vůbec bych v tom neviděl tragédii. To je život. A tak jako si život vždy najde cestičku k novému rozpuku, tak bychom i my měli najít způsob, jak důstojně a se ctí navázat na odkaz odcházející silné autorské generace.

Máme bulletin Kruh, který díky obnovené redakci doznal veskrze pozitivních grafických změn a máme nový sborník, který je tentokrát tematicky věnován Josefu Škvoreckému. To jsou naše tradiční vlajkové lodě, které je ovšem třeba na rozbouřeném oceánu dnešní doby ještě posílit.

Řešení vidím v občasných neformálních setkáních v kavárnách (restauracích, pivnicích, vinárnách), kde bychom kromě hovorů o své individuální tvorbě mohli vymyslet nové projekty, které by dokázaly oslovit širší čtenářskou obec. Chce to jen chuť a odvahu vylézt z bezpečí svých komfortních zón.

Závěrem nám všem tedy přeji dostatek odvahy, síly a tvůrčí invence k naplnění nejen osobních plánů, ale i společných vizí našeho Střediska východočeských spisovatelů.

Martin Vídenský

Radek Vohlídka

BÁSNÍCI NADĚJE

Pábení větru
Ve vlasech

V očích veršů
Závěje

Život žijeme
V přesčasech

Jsme básníci
Naděje

Ilustrátorka čísla Alena Kordíková

Alena Kordíková se narodila 13.2.1956 v Náchodě. Základní školu vychodila v České Skalici, kde dodnes žije. Studovala na gymnáziu ve Dvoře Králové nad Labem. Pokračovala v nástavbovém studiu střední pedagogické školy v Lomnici nad Popelkou. Od dětství se věnuje malbě, kresbě a grafice. Zajímá se o astronomii, hudbu, ráda navštěvuje nové země. Autostopem projela mnoho zemí Evropy. Věnovala se horolezectví na pískovcových stěnách v Teplicích nad Metují a Adršpachu. V devadesátých letech navštívila Blízký východ a země severní Afriky. Krátce žila v Jeruzalémě. Inspirační zdroje její tvorby jsou cestování, křesťanství, příroda. Inklinuje k abstrakci a důležitým prvkem jejich obrazů je světlo. Kromě výtvarného umění píše poezii. Námětem básní je přírodní lyrika a mezilidské vztahy. Je autorkou sbírek Řeka plná žízně, Stínové divadlo, V osidlech ticha. V osmdesátých letech byla oceněna prvním a druhým místem v soutěži Literární Rychnov. Píše také verše pro děti. Publikuje ve sbornících. Její verše uvedl několikrát Československý rozhlas. Je členkou Obce spisovatelů a Sdružení východočeských spisovatelů. Vystavovala své obrazy na pětatřiceti výstavách. Samostatně v České Skalici, Jaroměři, Dobrušce, Dvoře Králové, Praze, Pardubicích, Trutnově, Mieroszowě v Polsku, Starých Hradech, Rychnově nad Kněžnou, Náchodě, Vamberku, Červeném Kostelci… a na mnoha výstavách kolektivních.

Osvojila si grafické techniky, především se věnuje technice monotypu. Ilustrovala několik knih.

Váží si přátelství a nechybí jí smysl pro humor.

Ilustrátorka čísla Alena Kordíková

ROZHOVOR S OLYMPIJSKÝM VÍTĚZEM MARTINEM DOKTOREM

Držme všichni pěsti (v Paříži), ať naši sportovci mají štěstí!

Dvojnásobný olympijský vítěz v rychlostní kanoistice Martin Doktor je v současnosti sportovním ředitelem Českého olympijského výboru a šéfem mise české výpravy na olympijských hrách v roce 2024 v Paříži. Pochází ze Sezemic u Pardubic, kde se sportem začínal. Jsem rád, že přes všechny přípravy na blížící se olympiádu ochotně odpověděl na moje otázky.

*** Sportoval jste odmalička?**
Zkoušel jste i jiné sporty? Jak jste se dostal ke kanoistice?
Úplně od malička. A přesto, že mě naši dávali i na jiné sporty, jsem vždy zase skončil u vody. V partě na loděnici byla super atmosféra a prostě jsme to tam měli rádi. A já tam byl od kočárku, takže to bylo jasné…

***Co všechno jste musel obětovat olympijskému zlatu?**
Obětoval – no já vlastně ani nevím, jestli můžu říct, že bych něco obětoval. Asi jsem neměl tolik času na zábavu, jako vrstevníci, ale to mě zase tolik nevadilo. A prostě jsem vždy dělal to, co mě baví. Jestli jsem někdy někam nemohl jet, kvůli tréninku, nebo závodům, tak ve výsledku to asi bylo jedno. Spíš se asi museli obětoval dost často lidi kolem mě, rodina. Většina věcí se od té doby, co jsem začal trochu líp jezdit, pak holt točila hlavně kolem mě.

***Jak s odstupem vzpomínáte na vítězné olympijské závody v Atlantě?**
Jako na nejlepší sportovní zážitek v životě. Se vším všudy…

***Stojí ta chvíle na stupních vítězů za obrovskou dřinu, kterou sportovec podstupuje?**
Ano. (Nemá cenu se rozepisovat, toto je jasná odpověď).

***Jak jste prožíval chvíle před startem? Co odreagování? Pomohla třeba kniha, audiokniha, hudba?**
Měl jsem svůj rituál. A měl jsem speciálně nahranou kazetu ve walkmannu – předstartovní nabuzení.

***Jsme literární časopis, tak krátce zabrousím do této oblasti. Psát knihy o sportu je ošidné, neboť sportovní příběhy jsou nepopsatelné. Mistrem v této oblasti byl Ota Pavel. Máte rád jeho knihy? Nebo máte jiné oblíbené autory?**
Příběhy Oty Pavla mám moc rád. A třeba z dětství si o sportu ale pamatuji jinou knihu, kterou jsem mockrát přečetl – „Ferda cvičí mraveniště" od Ondřeje Sekory – to bylo fakt „hustý" jak by se teď řeklo… A oblíbených autorů mám víc. Namátkou co mě rychle napadne Verne, Forsyth, Grisham, Hrabal… Třeba Dva roky prázdnin jsem přečetl jako kluk asi 20x… No anebo Saturnina. Z poslední doby třeba knížku Pavla Koláře Řeka pod hladinou. Ale bylo by toho asi víc..

***Máte vůbec na čtení čas? Případně jakým žánrům dáváte přednost (sci-fi, fantasy, detektivky, klasické romány atp)?**
No, času moc není, snažím si ale číst minimálně každý den před spaním… alespoň kousek. A asi mě baví spíš akční věci, detektivky, špionážní věci – abych myslel na něco jiného. Ideál třeba Dan Brown..

***Těšíte se na některý sport, kam byste chtěl zajít a třeba fandit našim sportovcům v rámci olympiády? A je to vůbec možné, když máte mnoho dalších povinností z pozice své funkce v českém olympijském výběru?**
Těším a pokusím se být na co nejvíce sportech, kde budou naši sportovci – je to jeden z mých úkolů, coby Šéfa mise podporovat je na sportovištích – ale samosebou program je náročný a těch věcí, co musí náš tým pro sportovce a týmy dělat, je hodně. Čas si ale určitě najdu!

*** Se sportem jste procestoval řadu zemí. Kde se vám nejvíc líbilo? Případně byste tam dokázal žít nebo musíte aspoň občas vidět Zelenou bránu v Pardubicích?**
Mně se líbí doma v Čechách. Mám rád svůj rodný kraj. Teď bydlím v Račicích, pocházím ze Sezemic u Pardubic – takže mám rád, když se vracím domů a vidím Říp, nebo Kunětickou horu…

***Pardubice jsou sportovním městem, připomenu Velká pardubická, Zlatá přilba, Tesla resp. Dynamo v hokeji, teď i fotbal s novým stadiónem. Jste fandou pardubických klubů a máte čas zajít třeba na zápasy?**
Na zápasy se teď v podstatě nedostanu. Tesle jsem fandil vždycky i u jejich titulů jsem kdysi byl, takže tam je to jasné. Ve fotbale asi nejsem fandou žádného klubu, ale od té doby, co je v lize i pardubický klub, je jasné, že fandím jim. A že Pardubice jsou město sportu, je naprosto jasné – i mnoho dalších sportů hraje důležitou roli v českém sportu obecně.

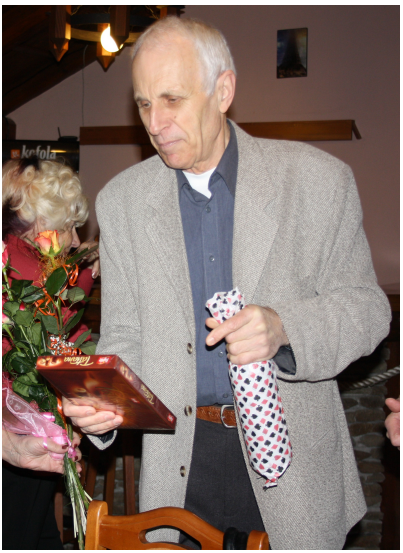
***Přeji vám a všem našim sportovcům hodně zdraví a štěstí v životě i olympijských kláních a budu u televize držet palce, aby se váš medailový tip stal skutečností.**
Díky – držme všichni pěsti v Paříži, ať naši sportovci mají štěstí.

S Martinem doktorem rozmlouval Václav Franc
Foto převzato z facebooku Martina Doktora

BLAHOPŘEJEME K JUBILEU JIŘÍMU FALTUSOVI

Jiří Faltus se narodil v Žamberku 12. července 1939, ale od roku 1945 žije v Lanškrouně. Píše satirické aforismy a poezii pro děti a dospělé. Vydal přes čtyři desítky knížek a řadu leporel, na dvou knihách jiných autorů se podílel jako editor. Zasloužil se i o vydání prvotiny mladé básnířky Julie Miletínové a vydatně spolupracoval na publikacích „Kdo je kdo ve Východočeském středisku“ (vyšla 2009), a „Výroční publikaci Střediska východočeských spisovatelů 2000–2015,“ která ve zkratce zmapovala minulost Střediska od jeho založení.

Významnou součástí jeho nadání jsou i jeho kreslířské schopnosti založené na vtipném nápadu, což využíval zvláště při ilustrování svých knížek poezie a aforismů v nakladatelství Alfa - Omega. Prokázal to však již dříve v šesti literárních sborníčcích nazvaných „Pět z Kruhu“, které vyšly jako soukromé tisky autorů spojených nejen dřívější literární příslušností k bývalému nakladatelství Kruh v Hradci Králové, kde byl šéfredaktorem a později i ředitelem Doc. PhDr. Jan Dvořák Csc. Pětice autorů tam knižně debutovala v almanaších Začátek, Setkání a Rozhovory v letech 1973–1977 a po ukončení činnosti nakladatelství Kruh se vzájemně setkávala a rozvíjela své přátelství. Mimo Jiřího a Milana Duška šlo o zkušenějšího Františka Uhra z Havlíčkova Brodu, básníka Luboše Humla z Týniště nad Orlicí či prozaika Josefa Plachetku z Byzhradce.

Jiřímu Faltusovi přejeme hodně zdraví a tvůrčího elánu do dalších let.

Redakce Kruhu

JIŘÍ FALTUS – Verše z knihy „Kampak Šnečku?“

SLUNÍČKO VSTÁVÁ
Z postýlky se skutálí,
den začíná za chvíli,
měsíček už ospalý
čeká v noční košili.

OSPALÁ OČKA
Probuďte se, očka,
sluníčko už vstalo.
Teď si zdřímne kočka,
V noci spala málo.

KOLÉBKA
Kolébka se kolébá,
není už jí potřeba,
dávno mi je maličká.
Pro koťátka si ji může
půjčit naše kočička.

POVÍDALKY
Přiletěly vlaštovičky
a hned chtějí do básničky.
Švitoří a čirikají,
že tu báseň všechny znají.

DOBRÁK OD KOSTI
Pejsek našel kost,
nemá ještě dost.
Hledá tam a hledá tady,
chce podělit kamarády,
ať nemají zlost.

KAČENKY
Kačenky jsou usměvavé,
štěbetání je prý zdravé.
Kači, kači, kdo se mračí,
tomu koláč z bláta stačí.

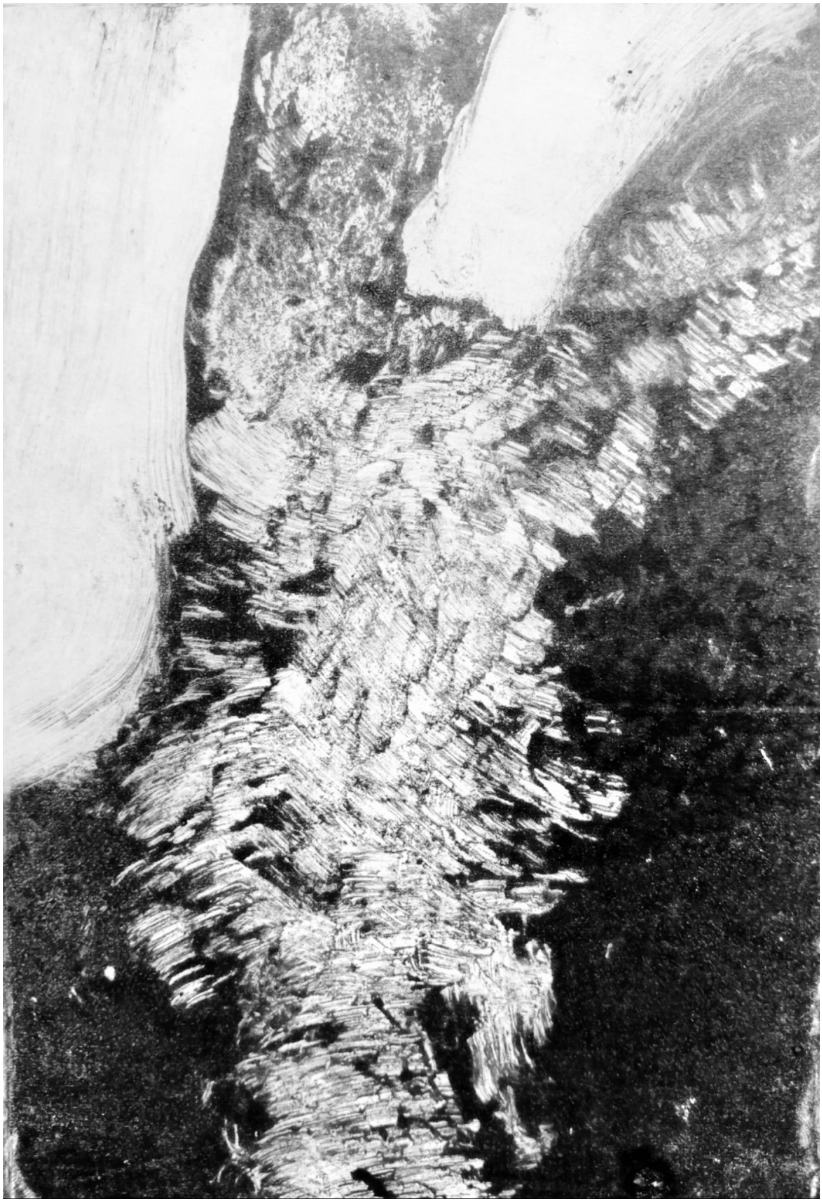
NEZBEDNÁ VEVERKA
Přeskočí z jedle
na smrček vedle.
Po lišce v mlází
šiškami hází.

STRAKA
Straka krade stříbro, zlato,
nikomu nic nedá za to.
Slunce rychle schoval mrak,
dopadlo by zrovna tak.

BABOČKA
Proč na mě nepočká
ta pestrá babočka?
Křídla má samý květ,
chci si k nim přivonět.

KUKAČKA
Proč se v lese kukat učí?
To ji nikdo nepoučí,
že si může přijít k nám,
posadit se k hodinám?

Ilustrátorka čísla Alena Kordíková

Fejeton
MLADÝ MUSÍ, STARÝ MŮŽE
Jindřich Tošner

„Jakmile se z mládí začne dělat zásluha, tak je to špatné. Protože každej blbec – starej byl taky jednou blbec mladej“. To snad řekl Jan Werich. Druhý český velikán humoru Jiří Suchý dodával: „Taky jsem býval mladý, ale věděl jsem, kdy přestat“. Tak co s tím? Mladí automaticky předpokládají, že staří nic nechápou, nic neumějí, jen jim stojí v cestě za štěstím. Staří mladým závidí zdraví, elán, ale vyčítají jim nerozvážnost, lenost, nepořádnost a dále cokoliv chcete...

Starší mívají více zkušeností, praktických znalostí, více trpělivosti, ale také více strachu. Neuběhnou deset kilometrů za hodinu jako dřív. Mají ale zkušenost mládí i stáří. Mladým zkušenost stáří chybí. Touží po všem novém, po cestování, po sportovním nebo milostném adrenalinu, neděsí je parkovací automaty ani počítače. Snaží se vydělat peníze, které jim umožní užívat života.

Staří už všechno mají, všechno viděli, nebo nemají nic a zjišťují, co měli v životě dokázat, a nedokázali. Jedni začnou skuhrat, že už nemá cenu nic měnit, jiní se snaží stihnout, co se ještě dá.

Měl jsem mladého strýce, který se v sedmdesáti učil bruslit, protože předtím na to neměl čas. Jednou sebou docela slušně praštil. Helmy se nenosily a on týden nepoznával tetičku. Vyráběl skvělé víno z kedluben a rybízu. Komponoval „dechovku“, na kterou jsem mu psal slova.

Rezignující staří (bez ohledu na věk) mají všeho po krk a nevynechají jedinou příležitost, aby to někomu nesdělili. Ve vytahaných teplácích, montérkách nebo leginách, neoholení nebo v natáčkách leží na kanapi u televize, kouří, popíjí pivo (víno) a stěžují si, že seriály (fotbaly) už nejsou, jak bývaly. Z domu vychází zřídka. Měli-li by si vybrat peníze z bankomatu, raději zemřou hlady. Přestávají vařit. Pro jednoho (dva) se nevyplatí kuchtit. Celý svět se proti nim spiknul. Nemají budoucnost. Naději na cokoliv. Soustředí se na ztrátu zdraví. Bolest jejich kloubů, migrénu a alergii na jaro znají všichni sousedé v ulici. Důchod mají nebo budou mít mizerný, ale všechny možnosti ke zlepšení bídných financí velkoryse zamítají. Museli by totiž dělat něco víc než vzdychat.

Z řečeného je jasné, že starý může být člověk ve třiceti a mladý v osmdesáti. Z matematického pohledu je věkový rozdíl důležitější

než počet let od narození. Staré od mladých dělívá obvykle 20 let. Victor Hugo napsal: „Čtyřicítka – to je stáří mladých, padesátka – mládí starých“. Všechny mladé mohu potěšit. V sedmdesáti je to pořád dobré. Nebojte se. Všechno funguje bezvadně, pokud jsme zdraví a snažíme se žít jako vždycky. Idioty a osoby naplněné nenávistí a žlučí ovšem potkávám bez ohledu na věk. Navrhuji proto, abychom proti sobě nestavěli kategorie mladí/staří, ale uvažovali výhradně v intencích dobří /špatní, slušní / hulváti.

Tak jako je v pracovních týmech dobré, pracují-li spolu ženy i muži, tak je výhodné, jsou-li v kolektivu zastoupené všechny věkové kategorie. To zaručí méně soutěživosti a více spolupráce. Na konec ještě vzpomenu na výrok Karla Havlíčka Borovského, který jsem v mládí často dával k dobru: „Kdyby stáří dodávalo moudrosti, byl by dubový pařez největším mudrcem!“ Už to neříkám. Zmoudřel jsem.

Václav Franc
POMSTA

Přiznám se, že jsem dlouho vzdorovala, bránila jsem se, říkala jsem si, že musím vydržet, ale čtyřicet let je čtyřicet let, bezmála. Pochopte, to se prostě nedá vydržet. Věděla jsem, že mi jednou rupnou nervy a udělám to. Kdo by mě chtěl soudit, myslím si, že řada z vás by to nevydržela ani polovinu času, co jsem musela vydržet já. Vždycky když přišel pacient, sedl si na zubařské křeslo, už jsem pomalu tipovala, kterou historku začne vypravovat. Jestli osmičku nebo jedenáctku. Ty měl v oblibě asi nejvíc. Jak byl na vojně, vypravoval hlavně chlapům, protože ti dokázali ocenit jeho vojenské úspěchy, někdy mezi vypláchnutím přidali i nějaký ten svůj postřeh, zaplať pánbůh za něj. Jak narukoval do Terezína a v kasárnách byly ještě německé nápisy, tolik let po válce. A po přísaze šli za odměnu do koncentračního tábora. Tak osmičku jsem slyšela určitě více než pětsetkrát. Dokonce si myslím, že ji musel vypravovat jednomu a tomu samému pacientovi několikrát. Nevím, jestli si dělal záznamy do karty, aby se neopakoval, ale vzhledem k tomu, že čím byl starší, začínala pracovat i skleróza, tak si myslím, že si nic nezaznamenával.

Nebo ty nekonečné kecy o zkoušce z anatomie, jak ji dělal dvakrát, protože si ji chtěl užít, ne jako Šafránek v tom Pecháčkově filmu. Jo a taky, že sice nic nepřeříznul, ale neměla jej ráda jedna doktorka na dětském, protože nevěděl, kolika procentní kyselinou se leptá sklovina. Tuto historku jsem si poznačila jako čtyřku. To číslování je moje iniciativa, abych byla rychleji v obraze. Nebo devítku. Vymyslel totiž na praktických cvičeních novou preparaci, tzv. na ribanu. A přitom se blbec jen přepsal na přednášce a místo preparace na rybinu si myslel, že se preparace jmenuje podle nějakého zubaře Ribany. A ještě se s tím chlubí. Vždycky, když s tím začal, dělalo se mi špatně, myslela jsem si, že vůbec nebudu pracovat, ale vždycky mě donutil.

On byl taky trochu sadista. Využíval mě, jak mohl a že by byl nějaký ohleduplný, to se taky nedá říct. Musela jsem makat na plný výkon. Těch otáček, jako bych byla nějaká čamrda. Vůbec na mě nebral ohled, jako bych byla nějaký spotřební materiál.

On se se mnou vůbec moc nebavil. Ještě tak ráno, abych mu nekřivdila, se se mnou trochu pomazlil a popřál mi trochu údržby, ale během dne neměl čas, protože vrtal jako blázen. Ještě si občas zpíval: „Vrtám rád a je to na mně doufám znát...“

Tak to bych ho zabila dnes na místě. Uznejte, že to opravdu nešlo vydržet. Nebo ty jeho řeči, jak vytáhnul zahnutou osmičku nějakýmu kapitánovi na vojně v půl dvanácté po několika pivech, když se vrátil z vycházky.

Vojna a škola, to byly jeho nejoblíbenější oblasti. Taky občas cestování, jak ho rozbolel zub jednou na dovolené v Řecku, že kolik nocí nespal, ale bál se jít k řeckému kolegovi, posera jeden. To jsem mu přála, aspoň viděl, jaké to je, když ho bolí zub. Aby měl slitování, ale to on neměl, se mnou, ani s pacientem.

Čím byl starší, říkala jsem si, vydrž. Konečně půjde do důchodu a přijde nějaký mladý, ten si tě bude jinak považovat, hýčkat tě a nosit na rukách, ale dělal pořád dál, ačkoliv vykřikoval, že až nastane čas, tak půjde hned toho dne do důchodu, že nebude nikomu dělat vola a blbce, že si chce užít důchod a ne zhebnout v ordinaci, že by se

ho stejně děti bály. Nakonec by prý o něm říkali, že byl hladovej, dělal, dokud nepadnul. No nevím, co si o něm říkají teď?

A ještě na mě taky stříkal nějakej sajrajt ze spreje. Že prej dezinfekce, ale smrdělo to strašně, kdo to má čuchat celej den? Nakonec on odešel a já tam zůstala. Takže jsem si ty výpady a jedový smrady užila víc než dost. To je normálně o zdraví.

Jenže jemu to bylo fuk, byla jsem pro něj vzduch. Hlavně, když jsem makala, ale když jsem marodila, tak byl naštvanej. Hnedka volal a dožadoval se, aby se mnou něco udělali, abych byla zase schopná práce. Ještě remcal, když do mě měl vrazit nějakou korunu, abych se trochu vzpamatovala a zlepšila se mi vizáž nějakou novou součástí. Pak mi vyčítal, že si na sebe ani nevydělám, že jsem zadarmo drahá, že je to lumpárna a že on nekrade, aby do mě pořád jenom strkal peníze. Opravdu to s ním nebylo jednoduché. A považte: vydržela jsem to 39 let, 10 měsíců a 13 dní!

Na ten den nikdy nezapomenu. Už od rána jsem se necítila ve své kůži. Cítila jsem, že nemám svůj den. Jako bych jela jen na půl plynu. A on to vycítil, o to víc se snažil dostat ze mě maximum. A pak přišel ten jeho oblíbenec, pan Pávek. A už se zase začal natřásat a dělat machra, začal zase se čtyřkou. Pak chtěl volně přejít ke dvanáctce, jak paní nemohla vidět krev, když tahal zub jednomu dítěti. Odešla do čekárny a tam omdlela a spadla na dveře zvenčí, takže nešly otevřít. No a k tomu přidal, jak dostal Janského plaketu za dvacet odběrů krve, že on se krve teda nebojí, že se klidně dívá, jak mu jehla vjíždí do žíly, že z toho má dokonce radost. To už vím, že potom volně přejde na čtyřicet dvojku, jak na zubním pracovala jedna sestra a když dělal resekci kořenového hrotu, že se najednou u křesla skácela, padla na zem jako podťatá, jako špalek. A hrozně se tomu smál. Mně to vůbec nepřišlo k smíchu, takhle si dělat legraci ze sestřičky. No a pak se to stalo! Zasekla jsem se! Zbrunátněl! Začal vykřikovat, že jej přivedu na mizinu, že nemá peníze nazbyt, aby je do mě pořád strkal! Vší silou se mnou mrštil o zem, ale já jsem se nedala. Z posledních sil jsem se vymrštila a jak jsem byla v ráži, jak se ve mně nahromadila všechna ta křivda, trepanovala jsem mu lebku. Párkrát sebou škubnul, zachrochtal a bylo po něm. A pak, že

prej nezdechne v ordinaci. Dostal, co si zasloužil.

I sestřička ze mě musela mít radost, zřejmě jí ty jeho kecy taky vadily, ale neodvažovala se nic říct. Jen mě, zubní vrtačku, zvedla ze země, pohladila mě a pěkně s noblesou, jakou si zasluhuji, mě zasunula zpátky do stojanu zubní soupravy.

Tak teď čekám, co se mnou bude dál? Jestli mi sem dají nějakého mladého pěkného zubaře nebo … hlavně, aby to nebyl stejnej rapl jako můj bejvalej šéf! Jsem ráda, že jsem se pomstila, jen si tak teď říkám, že jsem to měla udělat už dávno.

SVĚTOVÁ LITERATURA

Paolo Giordano

Osamělost prvočísel (Mondadori v Miláně, v roce 2008, Odeon v Praze r. 2021, 256 s.)

Vstoupil do literárního světa a než stačil přenést váhu do dalšího kroku, vzlétl, aby se světlo jeho hvězdy mohlo rozlít po obloze, v níž si čtou tisíce párů očí neúprosných čtenářů.

Takový byl začátek života „psavce“ do té doby „pouhého“ fyzika Paola Giordana. Napsal svůj první román. A udělal to tak moc dobře, že se stal uznávaným, překládaným, oceňovaným autorem. Svou dosavadní profesní odbornost ve své první knize uplatnil jen jako kulisy, na které jako by náhodou narazil při procházce depozitářem. O číslech padnou slova, sem tam věta, avšak osudy postav poutavě vyprávěného příběhu zůstávají nevypočitatelnou proměnnou.

Alice a Mattiu se narodili do téhož světa, v tomtéž městě, s nepříliš velkorysou tolerancí i ve stejné době. Na několik prvních let je tak výčet toho, co by mohli mít společného, úplný.

Ona, dcera ctižádostivého otce, trápená jeho představami slávy, jíž by měla coby úspěšná lyžařka uzdravit jeho stonavou duši. Když si rodič jednou vezme něco do hlavy, když mu v hlavě haraší vlastní nesplněné sny, nemají to s nimi jejich děti od malička snadné. Alici se na ten kopec v promrzlé nedělní ráno po čertech nechtělo. Jak by se jen mohlo osmileté káče uvízlé ve složitém mechanismu lyžařského vázání vzepřít neúprosné rodičovské autoritě? Věděla, že to nemá dělat, že za tak příšerného počasí sjíždět sjezdovku bez trenéra nejspíš nedopadne dobře. Ale neměla na vybranou. Něco udělat musela. Řvát vzteky, únavou a nenávistí do tak silného protivětru, do kterého ji vyvezlo to lanovkové monstrum, bylo marné.

Odrazila se. Nikdy později ji nenapadlo, že tenkrát na těch pročůraných šponovkách, s hejlem u nosu a nenávistnou bestií v žaludku udělala chybu. Následky snášela. Co jí taky zbývalo jiného. Svoji umrtvenou nohu statečně tahala s sebou. Nebolela. Zato její duše ji od onoho okamžiku, kdy umrzala v závějích zebavého sněhu, bolet nepřestala.

On, dvojče své podivné sestřičky. Ani tenkrát, ani nikdy později nepochopil, proč ji měli raději než jeho. Vždyť byla tak zvláštní, věčně nějaký problém. Byly s ní jenom potíže. A byla mu pro ostudu. Retardovaná… Nemyslel si, že ji neměl rád. Ale chtěl být normálním klukem. Potřeboval být normálním klukem. Nemít ji pořád na krku. Zbavit se posměchu spolužáků, se kterými by se tak rád kamarádil. A tak ji tam nechal. Jenom na chvíli ji odložil. Odskočil si na oslavu narozenin jednoho z nich. Pak by ji zase vyzvedl… kdyby tam však byla. Copak mu mohlo dojít, že je voda tak blízko, a že jeho divná sestra, co se nedokáže naučit počítat ani do pěti, zatímco on si s matematikou hrál jako ona s nafukovacím míčem, že se jeho odložená sestra té blízké vody nezalekne? Nerozhodl se správně. Byl vinen. Usvědčen. Byl příčinou nekonečného trápení táty a mámy. A nedokázal si odpustit.

Dva okamžiky, které na sebe neupozornily předem, způsobily katastrofu dvou dětských světů. Proměnily se v tajemství, která se nikomu, ale vůbec nikomu za žádných okolností neříkají. Hroziví kostlivci v křehkých schránkách trpce zrajících duší. Stali se jinými, ona i on. Natolik odlišnými od všech, se kterými se zničehonic neuměli potkávat. Nedokázali, povětšinou ani nechtěli zapadnout. Střežit svá tajemství jim bylo nad všechny síly. Cítili se slabí, nemožní, ona kulhavá, on se smrtí blízkého na krku. Trestali se za to, co udělali, i za to, co neudělali, jakými byli. Alice utíkala do hladu, zatímco se Mattiu rýpal ve vlastním mase. Zůstávali sami obklopeni druhými, jako jsou osamělá prvočísla v řadě čísel, na které zkrátka nikdy nemohou mít.

Až se jejich cesty protly. Poprvé, podruhé, vícekrát k sobě obrátili tváře, dovolili si pohled z očí do očí, zalapali po dechu druhého. A znovu v posledním okamžiku stáhli ruku, aby nepocítili srdeční frekvenci bytosti, na kterou se jim nedařilo nemyslet. Jakoby si kromě hladu a hlubokých jizev už nikdy nezasloužili nic jiného…

Vyprávěcí styl Paola Giordana připomíná kouzelníkovy bílé králíky z klobouku. Docela obyčejná slůvka, která všichni známe, umíme pojmenovat, víme, co si pod nimi představit, čarují nové, nepředvídatelné obrazy, častá, neotřelá přirovnání tahají z onoho spisovatelova kouzelného klobouku jedno překvapení za druhým. Srdce se kochá uměním skvostně vystavěných vět, zatímco duše pláče nad zmarem osudů, jimž je tak těžké pomoci. Troufám si věřit, že by mnohý čtenář tolik chtěl… ukonejšit tápající, najít ztracené.

„Osamělost prvočísel“ je román o moci okamžiku a tíze následků.

Zakládám v mé soukromé knihovně do řádku hodně „profláknutých“ autorů a vás zvu k četbě, které nebudete litovat.

Jana Burčíková

HOST KRUHU

Jiří Studený (1960), učitel tvůrčího psaní na FF Univerzity Pardubice, básník a esejista. Knižně vydal básnické sbírky: Soulbuilding (1996), Lotosové zajetí (2004), Zase básně (2008), Myslet jak auto (2011), S lotosem za pasem (2013), Varných konvic sten (2015) a Otevřené tělo (2021). Známé jsou jeho eseje o tvůrčím psaní: Dramata jazyka (2010), Povytažený dráp (2017). V letech 2009 až 2016 byl šéfredaktorem literárně kulturního časopisu Tahy. Dlouhodobě byl členem redakční rady literárního čtvrtletníku Partonyma.

Od roku 2009 publikuje pod pseudonymem **Dr. Krejzyberd.**

TRAFFIC
Všelijak pokroucené
lístky čaje
ve tvé misce
promlouvají samy za sebe
nevykládej je
jako tajná znamení

Na semaforu
červená stíhá zelenou
všiml sis
oranžové?

KRANIOSAKRÁLNÍ TERAPIE
Křídly motýla mává
kost klínová
Kříže nehledej v kříži
dutinou lebky zní
nejkrutější ozvěny

BIFURKAČNÍ BOD
Nabíječka
vytažená ze zásuvky
je teplá
jako vejce
právě uzmuté slepici
v nestřežené chvíli
se přetočil svět

Nejdřív na záda a pak na bok
krátké schoulení
na břicho
už nebyl čas

Za světem
zásvit
před světem
všechno se teprve větří
naposled tedy
obětuj bohům
do zlatova speklým
škvarkům
jakéhosi univerza
v němž dávno
nežiješ

PARALEN
Poštolka krouží
uprostřed panelové pustiny
odhodlaně se třepotá
nad zbylým tónem
zeleně
zježené větrem
který ji nadnáší
který ji unáší
vítr rváč

Srdce se tluče
ve středu ohluchlého těla
šílená mysl
se zas a znovu vrhá
sama na sebe
zhrzená
liknavou prázdnotou
měla ji unášet
měla ji nadnášet
mysl mdlou

Poštolka přelétá
vysoko nad zamrzlou kolonou
úponky
nejjemnějších pírek
vrůstá do oblohy
zběsile troubících aut
pištících
plechových myší
myšiny prázdných pohledů
si nevšímá

PŘED USNUTÍM
Klobouk dolů
křičí alfa prašivka
na bojácný hřib

Jak to dopadlo
si prozradíme příště
špitne jepice

Souměrnost žádá
pozvat i třetí sloku
tady je

PRAXE
Zdánlivá odlišnost
dýmu
a komínu

Červený
stejně tak jako bílý
nátěr
přilehne k prázdnotě

Přiléhám k tobě
přilhávám
blaženost

Ilustrátorka čísla Alena Kordíková

23. ROČNÍK ŘEHEČSKÉ SLEPICE A PŘEDSTAVENÍ KNIHY TAJEMSTVÍ TŘINÁCTÝCH KOMNAT ANEB JAK SE ŘEHEČSKÉ MOŘE DOSTALO DO HLEDÁČKU SVĚTOVÝCH MÉDIÍ

V sobotu 6. dubna 2024 se do světa rozletěla bombastická zpráva - v Řehečském moři byl zachycen pohyb tajemného stvoření ne nepodobného Lochneské nestvůře. K místu objevu začali mířit přenosové štáby, místní obyvatelé, pozorovatelé, řehečský hejtman a dokonce bylo i spěšně vypraveno letadlo pro krále Charlese. Jako jeden z prvních se na místo dostavil pohotový reportér, který zprostředkoval přímý přenos nejen senzacechtivým divákům a posluchačům do různých konců světa, ale rovněž i návštěvníkům 23. ročníku Řehečské slepice.

Účastníci akce. Foto Martin Žantovský.

Není obluda jako obluda a občas se stává, že zprávy, které se na první pohled zdají být šokující, mohou mít prozaické vysvětlení, což může být pro leckoho zklamáním. To však nic nemění na tom, že všichni, kteří se sešli v Knihovně Václava Čtvrtka v Jičíně a měli tento přenos doslova z první ruky, strávili pohodové, milé a přátelské

odpoledne. Někteří si převzali ceny, které získali v rámci 23. ročníku literární soutěže Řehečská slepice, jiní se účastnili křtu knihy Tajemství třináctých komnat a všichni si zazpívali s Řehečkým kvartetem zajišťujícím hudební doprovod. S ohledem na počet hráčů sice nedostálo svému názvu, ale veselou hudební produkci to ani v nejmenším neohrozilo.

Stejně tak, jako není obluda jako obluda a senzace jako senzace, není ani pořadatel jako pořadatel. Přesněji řečeno mnohdy není žádný, zejména v časech, kdy jsme se ještě pořádně nenadechli po různých omezeních a rovněž kdy současné dění optimismu a dobré náladě příliš nesvědčí. O to vzácnější je, když si někdo vezme na starost pořádání podobné akce a udržuje její tradici i kvalitu bez ohledu na to, že se jedná o organizačně, finančně a časově náročný úkol. Velké uznání a poděkování proto patří Václavu Francovi a jeho blízkým, kteří se tohoto úkolu i letos zhostili. Nepochybuju o tom, že nikdo z nás, kteří jsme se do Jičína vydali z různých konců naší země, nelitoval. Iva Tajovská

Prezentace našich členů v Českém rozhlase Pardubice

Redaktorka Českého rozhlasu Pardubice Šárka Rusnáková oslovila SVčS se zájmem představení našich členů a jejich tvorby v rámci programu Na nedělní vlně Pardubic. V rubrice Poznejte spisovatele z východních Čech postupně představila tyto naše členy:
Iva Tajovská, autorka psychologických a historických románů
Lubomír Macháček, spisovatel a psycholog
Martina Mouseová, autorka knih s dobrým koncem
Marcella Marboe, autorka vážných i humoristických próz a knížek pro děti.

Celé rozhovory si můžete poslechnout zde:
Detektivky, historie i sci-fi. Poznejte spisovatele z východních Čech | Pardubice (rozhlas.cz)
https://pardubice.rozhlas.cz/detektivky-historie-i-sci-fi-poznejte-spisovatele-z-vychodnich-cech-8843232

Vystoupení našich členů v Náchodě

VZKÁZÁNÍ DANNYMU

V sobotu 4. května 2024 patřil Spolkový dům v Náchodě spisovatelům. V deset hodin tam začal v rámci festivalu Náchodská Prima sezóna a pásma ke 100. výročí narození Josefa Škvoreckého program inspirovaný jeho dílem.

V úvodu dopoledne provedli účastníky akce místostarostové Náchoda Jan Čtvrtečka a František Majer expozicemi Jana Letzela a Josefa Škvoreckého, které jsou nově instalované ve Spolkovém domě.

Architekt Jan Letzel se narodil v Náchodě 9. dubna 1880 (zemřel v Praze 26. prosince 1925) a proslavil se především díky stavbě Průmyslového paláce v Hirošimě, který jako jediný objekt přečkal atomový výbuch.

Josefa Škvoreckého připomíná expozice Století Josefa Škvoreckého, ve které se mohou návštěvníci seznámit s jeho životem a dílem. Jen připomínám, že se Josef Škvorecký narodil v Náchodě 27. září 1924.

V další části již došlo na představení chystaného sborníku Vzkázání Dannymu. Spisovatele ze Střediska východočeských spisovatelů přivítala ředitelka Městské knihovny v Náchodě Bc. Lada Kabelová. Následně se slova ujal Václav Franc, editor chystaného sborníku, moderátor autorského čtení.

Eva Černošová, Václav Franc a Lada Kabelová při zahájení.

Václav Franc krátce představil sborník, který vyjde na podzim letošního roku. Svoje příspěvky do něj poslalo jedenáct autorek a autorů, převažuje osm prozaických příspěvků nad trojicí příspěvků poezie. Potěšitelné je, že hned osmička tvůrců našla cestu do Náchoda, aby představila v krátkých ukázkách svoje díla.

Předsedkyně Střediska východočeských spisovatelů Eva Černošová krátce představila organizaci spisovatelů, krátce mluvila o historii, ale zabývala se především budoucností. Vyjádřila přesvědčení, že akce v Náchodě je první vlaštovkou v dalších společných počinech mezi naší organizací a místní knihovnou.

Následně došlo na vlastní četbu. Václav Franc „vyvolával“ jednotlivé spisovatele. První dostal slovo Pavel Frydrych se svou

prózou Náhody a ne-náhody. Náchodský rodák Pavel Pešát představil povídku, kde se přeměnil v Josefa Škvoreckého. Eva Černošová ve své povídce Jmenoval se Jimmy vyprávěla příběh ze života, ve kterém v závěru nechyběl ani saxofon. Další dva příspěvky byly inspirovány Škvoreckého Tankovým praporem. Miroslav Hoza v povídce Tankový praporek 1964 vzpomněl na své příhody z doby základní vojenské služby a Václav Franc se sice nepotkal s Janinkou Pinkasovou na vojně v 80. letech, ale přímo v zubní ordinaci se sovětskou dívkou Jevgenií (viz povídka Jevgenija aneb Zubař na vojně).

Jediný zástupce poezie, Milan Sochora, přednesl báseň Vzkázání Dannymu. Ruda Beran vyprávěl smutný Příběh knihkupectví Josefa Selingera vyprávěný Dannymu na pozadí Škvoreckého Zbabělců. Nostalgickou tečku za zdařilým čtením připravila Jana Burčíková, která v Náchodě řadu let žila (povídka Jedna epizoda nestačí).

Závěrečná „děkovačka“ všech zúčastněných autorů.

Chystaný sborník autoři přivezou do Náchoda na podzim v rámci oficiálních akcí k výročí narození Josefa Škvoreckého, jak slíbili paní ředitelce Kabelové. Takže se diváci a čtenáři mají na co těšit. Celé dopoledne bylo zdařilou propagací Střediska východočeských spisovatelů.

Náchodské setkání pokračovalo společným obědem účastníků v restauraci hotelu U Beránka, kde byl prostor k dalším diskusích a plánům do budoucna.

Následně se účastníci vydali po stopách Josefa Škvoreckého po Náchodě, cesta začala na náměstí u lavičky, jak o ní píše ve své povídce Jana Burčíková. Následovala další zastavení na místech spojených s životem a dílem Josefa Škvoreckého jako například restaurace Port Artur, Jiráskovo gymnázium, dům, kde rodina Škvoreckých žila a další zajímavá místa.

Společné foto autorů s Dannym.

Podle slov všech autorek a autorů bylo sobotní náchodské Vzkázání Dannymu příjemným rozptýlením v naší spolkové činnosti a zároveň ukázkou a příslibem, že naše činnost se nemusí omezit jen na těžkopádné schůzování.

Václav Franc
(První dvě fota Miroslav Hoza,
další dvě fota Jan Černoš).

Věra Kopecká ze sbírky Pod hladinou

***
Jako hluchý
bloudí světem
kdo se bojí ptát
Jako slepý
světem klopýtá
kdo se bojí milovat

***
Motýl naráží
do okenní tabulky
Nejkratší cesta
bývá
podvodem a lží

***
Vítr listuje
knihou rána
obrací listy
Obloha potrhaná
pláče

***
Co bylo
nedohoníš
Co bude
může nebýt

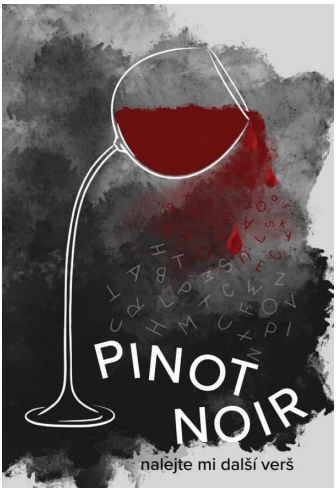
Nepřímá úměra 1
Ubývá přátel
Přibývá vrásek

Nepřímá úměra 2
Čím větší spěch
tím kratší dech
A také obráceně
Čím kratší dech
tím větší spěch

***
Básníci
z mozaiky slov
staví
nedobytné hrady
metafor
nad údolím
všední prózy

***
To nejtěžší –
vyrovnat se sám se sebou
sobě odpustit
Někomu celý život
k tomu nestačí

Něco se chystá

Nakladatelství Tofana chystá sborník poezie PINOT NOIR, ve kterém je zastoupeno více než třicet autorek a autorů, Jsou mezi nimi i naši členové Eva Černošová, Jindřich Tošner, Radek Vohlídka, Martin Vídenský a Václav Franc.

Editorem sborníku je dobrušský nakladatel a básník Jiří Rajchl. Podrobnosti najdete na stránkách nakladatelství https://knihy-tofana.webnode.cz/ .

Ve čtvrtek 23. května 2024 byla na veletrhu Svět knihy v Praze představena a pokřtěna kniha POEZIE 2024 aneb Vesmír slov.

Akce se zúčastnil Jindřich Tošner. Mimo něj jsou v knize zastoupeni naši členové Radek Vohlídka, Martin Vídenský a Václav Franc.

(Foto ze stránek editora almanachu Františka Tylšara.)

Výroční schůze SVčS v Pardubicích

ZÁPIS
z výroční členské schůze
Střediska východočeských spisovatelů, z. s.
v Pardubicích 27.dubna 2024 (restaurace Philadelphia)

Výroční členská schůze se uskutečnila podle stanov, i když není přítomna nadpoloviční většina členů. Ke schválení usnesení stačí většina přítomných členů. Na počátku druhé schůze přítomno 26 členů (v průběhu schůze dva přišli, celkem 28).

Schůzi řídila předsedkyně Eva Černošová, zahájila ji v 11 hodin a 20 minut.

1) Volba mandátové komise (Nobilisová, Vohlídka, Vídenský) a návrhová komise (Franc, Tošner, Tajovská).
2) Franc přednesl zprávu o činnosti za rok 2023. Celá zpráva bude vložena na stránky SVčS, z. s.. Zpráva byla schválena členskou výroční schůzí. Mimo jiné poděkoval všem, kteří se jakoukoliv činností podíleli na práci organizace.

Z jednání schůze. Zleva Černošová, Franc a Lukášek.

3) Franc přednesl zprávu o hospodaření za rok 2023. Příjmy celkem činily 47.028 Kč, výdaje
44.508, 61 Kč. Výsledkem je zisk ve výši 2.519,39 Kč. Zpráva bude vystavena na stránkách SVčS, z. s. K hospodářské zprávě měl podnět Svoboda, doporučil změnu banky, u které je veden účet, abychom snížili výdaje na bankovní poplatky
4) Pešát přednesl zprávu revizní komise, konstatoval, že provedl kontrolu stavu hospodaření a vše
shledal bez závad. Zpráva byla schválena členskou výroční schůzí.
5) Michal Svoboda byl zvolen za člena revizní komise za Jindřicha Tošnera, který byl kooptován do výboru, zároveň i jako nový redaktor Kruhu.
6) Vzpomínka na zemřelé členy Jana Slabého a Martu Urbanovou.
7) Blahopřání jubilantům, kteří během roku 2024 slaví kulaté životní jubileum. Přítomen pouze Pavel Pešát a Iva Tajovská. Ostatním (Báča, Míla Dušek, Faltus, Jonáš, Kouba) bude přání zasláno.
8) Sborník 2024 – editor Franc, téma a název: Vzkázání Dannymu, ke 100. výročí narození Josefa Škvoreckého. Příspěvky poslalo 11 autorů. Sborník bude vydán na podzim z důvodů sponzorských darů a dotací. Bude prezentován na setkání v Náchodě v rámci festivalu Prima sezóna 4 .května 2024 ve spolkovém domě v 10 hodin za účasti autorů zastoupených ve sborníku. Ostatní členové jsou zváni.
9) Diskuse
a) Maratón – plánován termín zahájení (buď pátek 4. října, event. 27. září), termín bude upřesněn
b) Kopecká - Dny poezie v Broumově budou v termínu 18. až 20. října 2024
c) Černošová – zvažujeme účast na knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě, zájemci, kteří by byli ochotni být na našem stánku, hlaste se Černošové, do konce června zvážit účast podle zájmu členů, následně jednat s organizátory o pronájmu stánku, termín veletrhu 11. až 12. října
d) Javoříková – informace o činnosti výtvarníků, chystaná výstava v listopadu v Krajské knihovně v Pardubicích, vernisáž 22. listopadu 2024
e) Javoříková – informace o naší člence Janě Macákové (nemoc)

f) Franc – nabídka Jihočeského klubu Obce spisovatelů (František Tylšar) na případnou spolupráci (společný sborník, výjezdní setkání střídavě u JKOs a SVčS)
g) Beran – informace o akci v Písku, akci organizoval JKOs
h) Černošová – návrh výjezdního zasedání, návrhy – Petrkov, Havlíčkův Brod, Dobruška,
Marboe – Budislav (dům K. Čapka), Marboe upozorňuje vzhledem ke starší členské základně, aby setkání bylo včas oznámeno a zajištěno
ch) Vídeňský – informace o Literární poeticko - pivní společnosti a chystaném sborníku, ve kterém jsou zastoupeni i naši členové
i) Černošová – informace o spolupráci s UHK díky nové proděkance Dr. Nelle Mlsové.

10) Franc přednesl jménem návrhové komise návrh usnesení výroční členské schůze, které bylo jednomyslně schváleno.
Během schůze proběhla burza knížek členů, na které bylo možno vyměnit nebo získat sbírky a knížky, abychom lépe poznali naši tvorbu. Výbor děkuje všem, kteří se podíleli na burze.

Schůze byla zakončena ve 12:50 hod.

Zapsal Franc.

Z jednání schůze. Fota z akce Karel Tajovský.

BOŽÍ ŠEPOT

Zaslechl jsem
Boží
Šepot

Nerozumím
Ani
Slovu

Bůh prý mluví
Řečí
Lásky

Tak proč nejsme
Lásko
Spolu

PTÁM SE

V Getsemanech
Každého
Večera

Krůpěje krve
Na tváři

Ptám se svého
Strážného
Anděla

Kde je mé místo
Ve stáří

ČASEM

Vhlížím do budoucna
Minulosti

Přítomnost je pouhé
Mámení

Skutečnost vzpomínky
Nevykostí

Smrt život na drobné
Rozmění

NA HŘBITOVĚ

Hlína posvěcená
Životem
A smrtí

Omšelý náhrobní
Kámen

Bolest těch co byli
A budou
Tě drtí

Choulíš se ke Kříži
Znaven

SVĚT PO RÁNU

Navlhlý plášť
Mlhy
Ranní

Tichý koncert
Trylků

Stébla trav se
Větru
Klaní

Jsi ve světě
Snílků

PŘED OBRAZEM

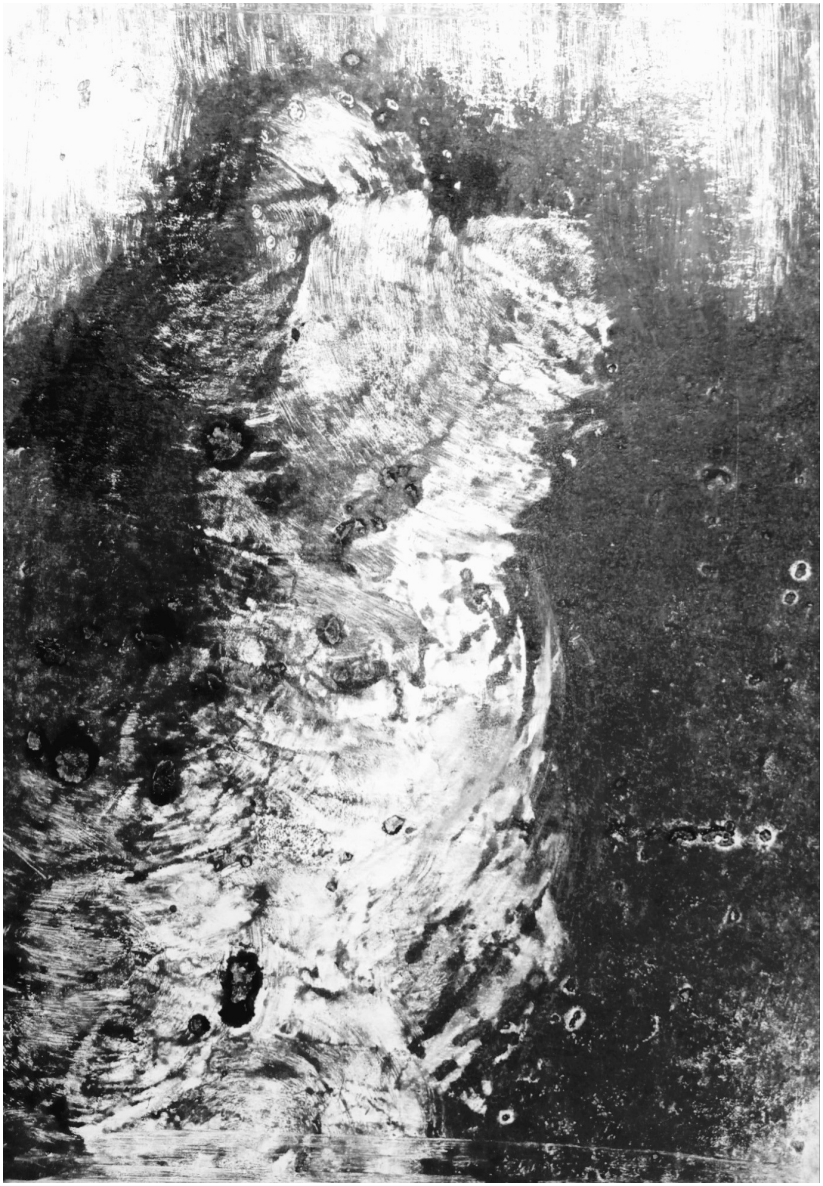
Vezměte mě
Do údolí
Smutku

K tajemné
Dámě
V bílém

V ní našel jsem
Zalíbení
Vskutku

Snad přijde
Moje
Chvíle

Ilustrátorka čísla Alena Kordíková

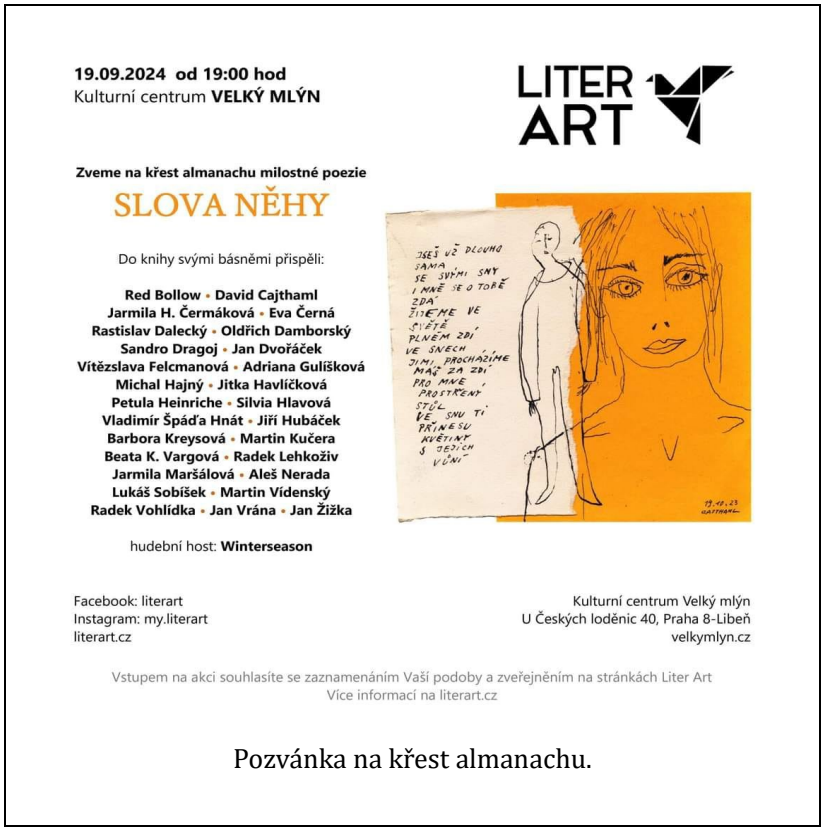

Nové knihy našich členů

* **Alena Kordíková V osidlech ticha, poezie,** 120 stran, vydala V. Kopecká, 2024

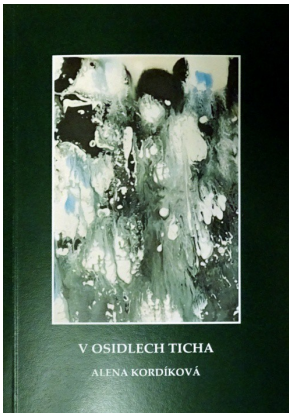
*** Václav Franc, Před pacientem se neschováš aneb Z čeho se může radovat zubař** , vydal Martin Koláček E-knihy jedou, e-kniha, 2024

*** Almanach Liter Art Slova něhy, milostná poezie,** obsahuje tvorbu 27 autorů, mezi nimi našich členů Martina Vídenského a Radka Vohlídky, vydal Liter Art, 2024

Pozvánka na křest almanachu.

František Uher
SLOVA JAK PLÁSTVE MEDOVÉ

Dlouhé roky se v nejrůznějších publikacích mezi autorkami básní objevuje jméno Alena Kordíková, jejíž poezie je v čtenářích zakotvená jako klidná, vyvážená a usilující o naplnění tvůrčího úsilí modelováním souvislé vazby na klenutou korunu poezie, schopné oslovit širší čtenářské publikum. Jako drobné milníky se objevují do veršů vetkané vjemy výtvarnice. Pokud se nemýlím, setkal jsem se s jejími verši i kdesi na internetu a zanechaly obdobné dojmy. Knižně vstoupila do literatury zásluhou někdejšího nakladatelství Kruh v Hradci Králové, které dávalo poměrně široký prostor novým jménům pravidelně vydávanými sborníky.

(Jen na okraj – mám dojem, že mezi pamětníky a pamětnicemi, dlouholetými členy Střediska, jsme tak začínali téměř všichni; vzpomeňme s díky Jana Dvořáka.)

Alena Kordíková debutovala blokem poezie Řeka plná žízně ve sborníku Čtyři v jedné (1987). Je smutné, že její partneři Dvorský, Pivec a zejména talentovaná Jolana Prostředníková se z literatury vytratili. Následně jsem s poezií Aleny Kordíkové setkával v různých publikacích a spoustě sborníků, které její tvorba obohacovala vytrvalou snahou o kvalitní poezii, vyhýbající se autorským přemetům, schválnostem a k ponurosti svádějící módností. Jako kdyby svoje básně nechávala vědomě dozrávat, procházet výrazně nedotčené vnějšími okolnostmi. Dávala přednost introvertním zamyšlením i zámlkám, verše záměrně odívala ustálenými hodnotami, vyznávajíc jako dominantní hodnotu to, co dospělo k názvu sbírky: **V OSIDLECH TICHA** (vyd. Kopecká, 2024, 118 str., s výtvarných doprovodem Evelyn a Lenky Hollidayových).

Pro poezii Aleny Kordíkové, sycené množstvím civilizačních motivů, je nesporně charakteristický a výrazně motivační verš // Studánko

dešťů bezbřehá// - skutečně z nich dýchá atmosféra vlídnosti, laskavosti a příchylnosti slunkem prohřátých zákoutí se studánkami, jakož i chmurnější dešťové dny - //Křoviny potají trnové koruny bolestně splétají//, ba i mrazivá pouta najdeme, otřesy a okamžiky chmur a stesků, čteme-li //netopýr přibit na vrata//. Nejsou však v křovinatých korunách poezie Aleny Kordíkové dominantní pouze bolestné povzdechy a zastřená noční vytí, nad všemi trnovými korunami převažují //Slova jak plástve medové// - to budiž nazíráno jako ustálené krédo, lék na všechny rány a pohromy. Programová polarita vztahů a jejich reprodukce přidává básním odraz niterného tvůrčího zaujetí, jeho aplikace tvoří rámec podnětnému myšlenkovému vznětu. K přednostem vnitřního světa její poezie náleží kultivovaný přístup k jazyku, jakož i střízlivě komentované konfliktní situace. A čteme-li verš //Krajina otevřela náruč//, zákonitě docházíme ke stanovisku, že Alena Kordíková otvírá vyhraněnými reflexemi svou zralou tvorbou náruč čtenářům.

MEDITACE O NADĚJI

Pouze ojediněle se mezi básnickými prvotinami objevuje sbírka s výraznými osobitými znaky, důsledně respektující zvolenou formu, které básník svou tvorbu podřizuje, citlivě ji na dřeň otesává a oprošťuje od veškerého všedního balastu. Platí to o poměrně útlé prvotině Radka Vohlídky **V NÁRUČÍ** (vyd. Jiří Reichl, 2023, 82 str.) Takový tvůrčí přístup se nevyhne drobným úskalím, vřelé tóny však nutně přehlušují drobnou nepřesnost ozvěn. Nutno poznamenat, že Vohlídkovi se to daří. Šetří se slovy, nikoli s konkrétními poznatky a myšlenkami. Je ovšem třeba poznamenat, že básník není zcela novou postavou na jitřním básnickém obzoru, publikoval a zaujal již časopisecky i publikacemi, na nichž se podílejí další autoři.. Předností jeho poezie se stala výrazná senzibilita v zacházení s událostmi prostých dnů a následných vjemů, úspěšné zdolávání hrbolatých terénů, v nichž // míza lásky tryská // až do //oblak//. Svoje básně provází souvislým meritem //Medituji // O naději //. Determinuje hladké i ostré hrany

současnosti zvýrazňováním aspektů vstřícnosti a sounáležitosti. Vědom si skutečnosti, že //Křikem nikdy nic//Nezměníš//, jinými sekvencemi popírá vlastní verš //Nejvíc vždy řekneš//Tichem//. Je si vědom nutnosti pozvednout hlas, když nastává chvíle jeho nezbytnosti. Archimedův zákon dochází aplikace v poezii. Vohlídkovy verše jsou naplněny zdařilými pokusy svérázně modelovat podobu současného přístupu k perspektivám poezie, která si obtížně razí společensky zanedbávanou cestu ke čtenářům. Úsporné básně jsou možná jedním z pramenů, které mohou vplynout do širšího proudu, aniž by v něm ztratily mihotavou jiskřivou nápaditost. Náznaky tiché odlehlosti prýští ze soustředěnosti na markantní nepřehlédnutelné zjevy, verše //Jsem věčný poutník//Bez přístřeší// jsou spíš adekvátní hledačskému zaujetí, snaze objevit dosud nepoznané soutěsky a podmanivá odlehlá zákoutí. Je poměrně častým úkazem, jak básnická prvotina upoutá, dokáže oslovit a slibně působit, ale další sbírky se čtenář nedočká nebo nedohledá, případně čte poezii apaticky průměrnou, stereotypně zamlženou, sklouzávající do nevýrazné roviny. Jako kdyby autoři či autorky škobrtly o vlastní práh. Vohlídkova poezie je vystavěna na pevných základech a předpokladech rozvíjení. Zůstává pouze na básníkovi, zda se dokáže vyhnout mrazivým závanům a nestane se svým vlastním torzem.
(Nebylo by spravedlivé pominout kvalitu vskutku poetického ilustračního doprovodu, nuže, uznání náleží Ivě De Cleve.)

PŘEČTI SI BÁSNIČKU

V době dravých proudů, plných nejrůznějších negativních zpráv, není právě snadné vyladit tvář úsměvem, dospět až k podmanivému laskavému přístupu. Usiluje o to Milan Drahoš v básnické sbírce **BÁSNĚ A BÁSNIČKY** (vyd. Kopecká, 2023, 63 str., s fotografiemi vydavatelky). Pravda, básník nahlédl i hluboko za šalebné kulisy, v básni Putování Českem se vyznal z upřímného okouzlení rodnou zemí, verši vzpomenul lidické tragedie, vroucně vyznává základní aspekty lidství a vzájemné podpory, ale téměř vším se vine snaha najít úsměvné útočiště, vyladit čtenářovu tvář, dát svou tvorbou ochutnat kousek proslulého pardubického perníku. I ta // sněhová vločka která ti vlétla do vlasů// nepostrádá vlákno souznění

a verš //ti lidé podají ti ruku// je symbolickým vyjádřením životního náhledu a básníkova tvůrčího přístupu. Kdybychom hledali základní kámen Drahošova básnického úsilí, našli bychom ho nesporně ve verši //Je-li ti smutno, přečti si básničku//.

Iva Tajovská
PŘED PACIENTEM SE NESCHOVÁŠ ANEB
Z ČEHO SE MŮŽE RADOVAT ZUBAŘ

V čekárně u zubaře a už vůbec ne v křesle v ordinaci nebývá obvykle pacientům do smíchu. To však neznamená, že tato ne příliš oblíbená místa jsou prostorem, do kterého je vstup zakázán různým úsměvným situacím. A pokud muž v bílém plášti, který z pozice pacientů stojí momentálně na té „lepší straně“, má smysl pro humor, pozorovací talent, nadhled a chuť i schopnost sepsat veselé příběhy, může z toho vzniknout vesměs milé a laskavé vyprávění.

Bystrý čtenář brzy pochopí, že sice pacientům, kteří přicházejí s neduhy a bolestmi, není co závidět, ale to není mnohdy ani těm, kteří svůj pracovní život zasvětili „zubařskému řemeslu“ se všemi jeho úskalími i radostmi.

Pro ty, kteří si z nejrůznějších důvodů nepotrpí na vážnou literaturu přichází proto jako na zavolanou kniha „nevážná“ Václava France s vypovídajícím názvem Před pacientem se neschováš aneb z čeho se může radovat zubař. Nabízí pestré, pohodové, odlehčené a někdy i poučné čtení. První a větší část knihy tvoří kratší historky z ordinace, které autor nashromáždil během své dlouholeté praxe a přidal k nim i některé zážitky svých kolegů. Historky jsou následně vystřídány delšími povídkami a dvěma zubařskými pohádkami. Na konec přichází to nejlepší pod označením „něco navíc“. Nebudu prozrazovat, co „to navíc“ je, jen naznačím, že to je to nejlepší z celé knihy - nápadité překvapení, třešnička na dortu na závěr.

Tuto knihu vydalo v roce 2024 nakladatelství Martin Koláček - E - knihy jedou. Nutno dodat, že zároveň „jede“ i Václav Franc, a to nejen jako velmi pilný autor, ale i jako vytížený, zkušený a oblíbený zubař, což je snadno odvoditelné z obsahu knihy. Jako čtenářka bych se přimlouvala i za její tištěnou podobu, protože vůni knihy, zejména té nové, považuji za nenahraditelnou.

34. Podzimní knižní veletrh bude 11. a 12. října 2024

Motto veletrhu zní Babylon příběhů. Část doprovodného programu bude věnována překladům z mnoha úhlů pohledu: překladatelům jako stavitelům mostů mezi národy a kulturami, roli umělé inteligence, překladům české literatury ve světě aj.

Podrobné informace o veletrhu se dozvíte na stránkách https://www.hejkal.cz/veletrh/ .

SVčS zvažuje účast na knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě. Zájemci, kteří by byli ochotni být na našem stánku, hlaste se Evě Černošové. Podle zájmu členů budeme následně jednat s organizátory o pronájmu stánku.

Ilustrační foto z havlíčkobrodského veletrhu v roce 2019. Zleva Černošová, Tajovská a Kopecká. Foto archiv redakce.

Alena Kordíková ze sbírky V osidlech ticha

Předjaří

Sysli na poli
Vášnivé zápolí
Posedlí chtíčem
Březen v úplňku
Odmyká jablůňku
Houslovým klíčem

Jarně

plicníky kvetou ve křoví
rorýs se bude vracet
a první lásky dubnový
mě budí z hibernace

Úzkost

Po úzké lávce úzkosti
Ovečka k chlévu míří
Strach z vlka leze do kostí
Stín křídel netopýřích
Krev v hlíně pouští kořeny
A srdce tápe krátce
O bílé holi jde
Jak havran v jinovatce

***

noc jako struna napjatá
netopýr přibit na vrata
a Luna plná soucitu
slábne zápalkou úsvitu

XXV. MEZINÁRODNÍ DNY POEZIE BROUMOVĚ,

Vážená paní, vážený pane, milá přítelkyně, milý příteli, chtěla bych vás velmi srdečně pozvat na

XXV. MEZINÁRODNÍ DNY POEZIE BROUMOVĚ,

které se budou konat 18. 10. – 20. 10. 2024

Setkání se uskuteční za podpory Města Broumova, Agentury pro rozvoj Broumovska a budou součástí Východočeského podzimního uměleckého maratónu pořádaného Střediskem východočeských spisovatelů.

Cílem setkání je obohatit kulturní život Broumova, přiblížit žákům a studentům broumovských škol současnou poezii a její tvůrce, vytvořit prostor k vzájemnému poznávání a prezentaci tvorby zúčastněných autorů nejen z Česka, ale i ze zahraničí, obohatit jejich tvorbu o novou inspiraci a přispět ke zkvalitnění jejich tvorby, propagovat region Broumovska a prohlubovat spolupráci se zahraničními autory.

Na co se můžete těšit?

* Na autory z Čech, Moravy, Polska, Slovenska a Ukrajiny, různého věku, vzdělání, profesí i literárních zkušeností.

* Na slavnostní zahájení v sále Broumovského kláštera

* Na příjemnou, přátelskou a tvůrčí atmosféru a přívětivé prostředí v Obecním domě v Křinicích.

* Na poetické večery a dílny.

*Na sborník zúčastněných autorů Otevřeným oknem do nového dne
a antologii věnovanou 25 rokům našich setkávání

*Na autorská vystoupení v Broumově a v Polsku, v nichž mají účastníci možnost představit své verše sobě navzájem i veřejnosti.

* Na procházku Broumovem a Křinicemi.

* Na prostředí Broumovského kláštera a klášterní zahradu.

Další informace :

Zájemci o ubytování v Obecním domě v Křinicích musí toto uvést závazně v přihlášce co nejdříve. Cena za nocleh je 450 Kč na osobu a den, při počtu nad 25 ubytovaných je cena 300 Kč. Ubytování je ve vícelůžkových pokojích. Ke každému noclehu je připočítávána ještě pobytová taxa 20 Kč

Účastníci si mohou zajistit ubytování v Broumově nebo v Křinicích sami.

Páteční večeři a sobotní oběd, v případě zájmu i sobotní večeři zajistíme (předpokládaná cena za oběd 170 Kč, za večeři 140 Kč), ostatní si zajišťují účastníci sami, k dispozici bude kuchyňka.

V pátek bude pro účastníky připraveno občerstvení.

Účastnický poplatek: 100 Kč

Přihlášky na Dny poezie a 3 až 4 kratší básně, kterými se chcete prezentovat ve sborníku případně v jeho příloze zašlete do 20. 7. e-mailem na adresu: kopecka.vera@volny.cz nebo poštou na adresu Mgr. Věra Kopecká, Křinice 8, 550 01. Zasláním básní dáváte souhlas s jejich otištěním a zavazujete se odebrat alespoň jeden sborník zdarma a jednu antologii a uhradit náklady na vydání antologie. Cena nepřesáhne 100 Kč.

Těm, kteří se přihlásí a do Broumova nepřijedou, budou publikace zaslány na požádání po zaplacení účastnického poplatku 100 Kč a ceny za publikace.

Připravte si rovněž 1 – 2 básně na zahajovací autorské čtení, na sobotní dopoledne a odpolední program.

Případné dotazy vám ráda zodpovím prostřednictvím e-mailu.

Na webových stránkách naleznete filmy ze Dnů poezie XXIII od Leszka Wieliczki:

1 Dzień pierwszy Broumov - https://youtu.be/lUKh8lnSeJI

2 Dzień drugi Nowa Ruda - https://youtu.be/U2Oscx-LSEs

3 Dzień trzeci Křinice - https://youtu.be/6c6q8jDejs8

Uvítám vaše náměty pro dílny.

Těším se na setkání s vámi.

Věra Kopecká

náhody a ne-náhody
Pavel Frydrych

I.

Byla to náhoda. I když Martina by mi vysvětlila, že to tak mělo být a takový věci se náhodou nedějí. Vlastně to je jedno – i když, říkám si, proč by se Osud tak snažil, aby to zaonačil tímhle směrem?

Náhoda nebo nenáhoda spočívala v tom, že jsem při dohledávání informací o výrobě stavebnice Merkur v Polici vzal do ruky i turistický průvodce z konce třicátých let. Začátek textu v průvodci popisuje trasu z nádraží do města. „Možno však jíti podle červených značek, které odbočují asi 1 km za nádražím u kamenného mostu vlevo se silnice, podél pily vzhůru lesem Žděřinou. Odtud vyhlídka vpravo na jihovýchod, kde v Prusku zvedá se Bor a Hejšovina, na severovýchodě zvedá se Ostaš. – Projdeme potom sady na »Strážnici«, kde se za starých dob pálily strážné ohně za vpádu nepřátel a záhy vstoupíme do města."

Často se kochám starou češtinou.

Průvodce vznikl někdy kolem roku 1935.

Za tři roky se spousta míst, o kterých se zmiňuje, ocitne v „Prusku".

Včetně vrcholu Ostaše.

Náhoda nebo nenáhoda pokračovala dál ve zkratce asi takto: Ostaš, cca 1935 → Druhá republika a protektorát → první čeští horolezci na Ostaši → Danny Smiřický…

Vrchol Ostaše byl v protektorátní době v Říši. Ale Dolní labyrint byl v Čechách. Úplně přesně si nevybavuju, jestli o tom, že z kónických spár vypadává psal Danny ve Zbabělcích nebo v nějakém jiném příběhu (Příběh inženýra lidských duší?). Asi na tom nesejde. Podstatné pro mě v tuto chvíli je, že ty kónické spáry byly na Ostaši. A že o nějakých padesát let později jsem se s nimi pasoval i já. Vybavuju si tu strašnou dřinu v úzkým komíně na Tři karty a v pozdější době jsem právě téhle cestě přisoudil inspiraci Dannyho věty. Odporný kónický komín, odřený ruce, záda, kolena… ale pak byl vršek, párkrát vydechnout a vše je zapomenuto. Chtělo se mi napsat „odpuštěno", ale co mám já co odpouštět hrdé skále!

Danny se přiznává, že chodil do skal kvůli holkám.

Já se přiznávám, že nevím, proč jsem šel poprvé do skal. Možná proto, že jsou a že jsou kousek vedle Police. Možná proto, abych měl jiný zážitky než lidi kolem. Tenkrát ještě lezení nebylo „módním doplňkem“ a za první rok lezení jsem znal skoro všechny „staré pány“ z Ostaše (některým z nich táhlo dokonce na čtyřicet!). A když začínalo lézt víc a víc lidí, přestal jsem chodit na Ostaš a začal objevovat Broumovské stěny.

Když jsem sporadicky na Ostaš zašel a procházel kolem Tří karet, vždycky jsem si vzpomněl na Dannyho. Ale myslím si, že jsem už nikdy nahoru nelezl.

II.

Tenkrát to určitě nebyla náhoda. Ta knížka se jmenuje (samozřejmě!) Zbabělci. Půjčil jsem si ji v polické knihovně v době, kdy Knihovna sídlila ještě v budově kláštera. Už jsem měl takovou tradici: když jsem vyšel z kláštera ven, v podstatě jsem jen přešel přes ulici a posadil se na kamennou lavičku u náhonu tekoucímu k Podklášternímu mlýnu. Vždycky jsem si na tomhle místě vzpomněl na seriál „nemocnice“ Larse von Triera a na místo, kam chodili lidé bělit prádlo. Tady odhalená část náhonu sloužila jako místo k jeho máchání… Posadil jsem se na kámen uhlazený možná i tisícovkami zadků, který tady seděly přede mnou, zapálil jsem si cigaretu a postupně jsem si z batohu vytahoval jednu půjčenou knihu po druhé. Tohle mi zůstalo dodneška: když vyjdu z antikvariátu nebo knihkupectví, během relativně krátké chvíle si někde sednu a kochám se.

Tenkrát byli jednou z těch knih i Zbabělci. Otevřel jsem ji a začal číst: „Seděli jsme v Port Arthuru a Benno řekl…“ Knížku jsem zaklapl. Ta pověstná první věta. Pak jsem se chvilku díval před sebe na vilu za parkem a když jsem se po „kochací“ pauze zvedal, věděl jsem, že tuhle knížku si musím vzít zítra ráno do školy do Náchoda. První větu znám a ty další pro mě zatím zůstanou ještě na nějakou chvíli tajemstvím.

Zbabělce jsem poprvé začal číst v Port Arthuru u piva. Myslím si, že by Danny z toho měl radost. (Samozřejmě, že jsem to vzal i s tou první větou.)

Pamatuju si, že jsem si tenkrát při cestách po Náchodě přehrával ve svojí fantazii děj Zbabělců na konkrétních místech. U pivovaru. Na náměstí u pošty. Na ulici před dnešním sídlem Policie ČR.

A v té době mi někdo poprvé řekl, že Danny po válce chvíli učil i u nás v Polici. A za další čtvrt století uvidím i školní fotografii, kde sedí mezi kantory a dětmi. Znamená to, že ráno nasedl do autobusu a z něj vystoupil na náměstí. Prošel dnešní Kostelní ulicí, která v té době už nesla jméno Lokvencova, podle místního komunisty a učil v budově, kde dneska sídlí polická ZUŠ. Budova školy, kam jsem o mnoho let později chodil já, se začala stavět až roku 1950. To už byl Danny v Praze. V jeho vysněný Praze, kde hodlal potkat tu holku, která jednou musí nutně přijít a zkřížit mu cestu.

A taky zjistím, že se tady Dannymu vůbec nelíbilo. Dokonce v jednom z dopisů napsal i něco v tom smyslu, že Police je město tak blbé a pitomé, že ani ta řeka, jejíž jméno si vetklo do názvu, tudy neteče. Odpouštím mu, protože o sousedním Broumově psal ještě hůř.

A taky proto, že měl pravdu. Z města jsou to k řece Metuji asi tři kilometry. Nejkratší cesta je kolem toku potoka Ledhujka, takže město je skutečně nad Metují, měřeno nadmořskou výškou. Jinak hladinu Metuje z města nejde ani zahlédnou.

Na druhou stranu, když si člověk zvykne, že Police se sice jmenuje nad Metují, aniž by skrze ni řeka tekla, tak ho nepřekvapí, že Tři mušketýři byli ve skutečnosti čtyři. A to, že Říjnová revoluce byla v listopadu, Lenin se jmenoval Uljanov a Stalin Dzugašvili není pro zvyklého člověka až tak nečekané. (Těšil jsem se na tuhle větu a Osud, ten, co si jen tak po papíře čmárá linie našich životů, mi ukázal, že lze absurditu výše popsaného ještě povýšit, protože se mi povedl překlep: namísto Uljanov jsem napsal Ulhanov… – co by na tu krásu nechtěného asi řekl Danny S.?)

Nakonec mi přijde vlastně hezké, že chodím po ulicích, kudy chodil. Trochu jako když jdu Zlatou uličkou a představuju si kráčejícího Franze Kafku. Jak tenkrát vypadaly střechy domů? A fasády? Dlažba chodníků? Věci, na které zapomínáme, ale právě v nich je zaklet život Města a jeho paměť. V rytmu chůze chodníky poznávají staré známé a poznají je i po letech, když se neopakovatelný rytmus ozve znovu. Tichou ozvěnou nás vítá a já

si uvědomuju, že jdu místy, kudy se chodí už stovky a stovky let. I když tady třeba tenkrát ještě nebyl chodník, ale jenom uježděná cesta od budoucího náměstí ke kostelu. Kousek vedle tekly dva potoky a nad jejich soutokem se zvedá Strážnice. Před půlkou tisíciletí byl z dnešní Kostelní ulice určitě soutok vidět. Sice existuje i dneska (téměř ze všech míst ukrytý za zdmi domů), ale většina koryta je zničená, zavezená a voda probublává trubami pod dlažbou chodníků a asfaltem ulic.

Mám rád chodníky. Hrdé v centrech měst; unavené, vedoucí k dělnickým čtvrtím; zanedbané na nejneočekávanějších místech a na stejně nečekaných místech absurdně opravené; vyšňořené k poctě zástavby kolem sebe; opotřebované u vchodů do škol, obchodů, hospod nebo úřadů a tiché, tiché úplně ve všech situacích, protože neumíme naslouchat chodníkům. Po chodnících doslova chodila historie a my na ně zapomínáme, jako na téměř všechny věci denní potřeby. Uměli bychom žít bez nich?

Danny chodil touto krátkou ulicí. Míjel dům, ve kterém bylo roku 1866 připraveno ubytování pro korunního prince Friedricha Wilhelma, budoucího císaře Friedricha III. Pruského, když pruská vojska procházela přes Polici a hnala se na jatka u Hradce Králové. Naproti je rodný dům Hanuše Wihana. Asi by ho překvapilo, kdyby mu tenkrát někdo řekl, že o něm bude v jednom ze svých románů v budoucnu psát… Pak prošel naproti Podklášternímu mlýnu (u jehož náhonu jsem sedával po odchodu z knihovny) a už musel brzdit, protože další budovou byla škola. Z oken se díval na průčelí kostela s úžasným portálem, starým tenkrát asi 700 let…

Pověstná první věta: Seděli jsme v Port Arthuru a Benno řekl. Od okamžiku, kdy ji Danny napsal si ji mohli přečíst lidi v dánštině, srbochorvatštině, maďarštině, němčině, italštině, angličtině, polštině, francouzštině, španělštině, slovenštině nebo vlámštině.

Ale nikdo z nich si ji nejspíš nečetl v Port Arthuru.

(Úryvek z povídky Pavla Frydrycha).

KARL KRAUS – 150. VÝROČÍ NAROZENÍ

Jičíňákům nemusím dlouze připomínat pamětní desku na rohu Valdštejnova náměstí, která připomíná dům, ve kterém se 28.dubna 1874 narodil Karl Kraus, překladatel, básník, novinář, esejista, dramatik, literární kritik a spisovatel (zemřel ve věku 62 let 12.června 1936 ve Vídni). Mezi jeho zřejmě nejznámější dílo patří román Poslední dnové lidstva : tragedie v pěti dějstvích s předehrou a epilogem. Přiznám se, že jsem celé rozsáhlé dílo přečetl, i když to není nejlehčí čtení. Nakonec i dnes jeho satira namířená proti válce, generálům a falešnému válečnému patosu nám má co říct. Ale vraťme se ke krátké životní epizodě Karla Krause v Jičíně. Narodil se jako deváté a nejmladší dítě v rodině jičínského židovského majitele papírny Jakoba Krause a jeho ženy Ernestiny, rozené Kantorové. Když mu byly tři roky, přestěhovala se rodina do Vídně. Slyšel jsem historku, že prý otec Karla Krause vymyslel, že by vězňové mohli „lepit pytlíky," aby byli užiteční a trest jim lépe utíkal. Nakonec věznice byla hned naproti rodnému domu. Ještě nedávno se dokonce zdejší kavárna jmenovala Věznice (nyní přejmenována na Republiku). Po absolvování gymnasia v roce 1892 začal Kraus studovat práva na Vídeňské univerzitě. Na filozofické fakultě téže univerzity od roku 1896 studoval filozofii a germanistiku, ale studia nedokončil. Již během studií se zabýval psaním a přispíval do literárních časopisů. Z jeho života se vzpomíná vztah k Sidonii Nádherné (snad mu byla múzou), u které na zámku ve Vrchotových Janovicích pobýval. Karl Kraus je celosvětově uznávanou literární osobností. Škoda jen že jeho tři nominace na Nobelovu cenu nebyly vyslyšeny, Jičín se mohl pyšnit rodákem oceněným Nobelovkou.

ALOIS MARHOUL

V pátek 10.května 2024 zemřel po dlouhé nemoci ve věku 72 let Alois Marhoul, básník a organizátor Mobelovy ceny.

Alois Marhoul se v roce 1969 vyučil kuchařem, roku 1973 absolvoval Střední hotelovou školu v Mariánských Lázních. Mezi jeho předchozí zaměstnání patří práce číšníka, zástupce ředitele hotelu, metodik řízení stravovacích služeb ve stavebnictví či vedoucí závodní jídelny.

Literatuře se věnoval dlouhá léta, organizoval setkání v Čišovicích, Získal mnohá ocenění: čestné uznání 1974 a druhé místo 1992 v soutěži Šrámkova Sobotka, dvě 3. místa v soutěži Mladé literární Louny, 1976, 1978. Vydal řadu sbírek a jeho tvorba je zastoupena v mnoha sbornících a almanaších. Poslední oficiálně vydanou sbírkou byla v roce 2022 *Tanec o život,* která byla inspirována jeho nemocí.

Patřil k organizátorům literárního života v rámci Obce spisovatelů. Byl znám především jako zakladatel a organizátor Mobelovy ceny, kde uděloval ocenění pro autory zajímavých básnických sbírek.

Čest jeho památce, bude nám moc chybět!

Foto převzato z osobních stránek Aloise Marhoula.

FRANZ KAFKA - 100 LET OD ÚMRTÍ

Franz Kafka se narodil 3. července 1883 v Praze. V roce 1906 byl promován doktorem práv. Posléze byl zaměstnán jako úředník v oblasti pojišťovnictví. Krátkou dobu pracoval v Assicurazioni Generali, ale většinu pracovních let 1907 až 1922 strávil v Dělnické úrazové pojišťovně. V roce 1922 odchází do penze, v roce 1924 se jeho zdraví zhoršilo, přijali ho v sanatoriu v Kierlingu, kde 3. června 1924 umírá. Je pohřben na novém židovském hřbitově v Praze.

Za svého života vydal Franz Kafka jenom část své tvorby. Jeho přáním bylo, aby byly všechny jeho rukopisy po smrti zničeny, což ale jeho přítel Max Brody neuposlechl, a tak dnes známe třeba romány Proces a Zámek, které by jinak byly nenávratně ztraceny.

Nejproslulejší z těch, o jejichž vydání Kafka věděl, byla Proměna napsaná roku 1912. V ní vystupuje Řehoř Samsa, který se jednoho dne probudí, ale zjistí, že už není člověkem, ale proměnil se v hmyz.

V Procesu vystupuje ještě tajemnější postava označovaná Josef K., která se v den svých 30. narozenin dozví, že mu hrozí soud. Nejdřív ho přijdou zatknout, ale nechají ho na svobodě, ale pak prochází soudním řízením. podstatou příběhu je úzkost z nevědomosti a malosti tváří tvář byrokracii.

V románu Zámek sledujeme postavu zeměměřiče pojmenovaného K., jak přijíždí do vesnice s tím, že na místním zámku má domluvenou nějakou práci, ale kniha oddaluje K. od jeho práce, nedaří s emu spojit s lidmi ze zámku, z počátku ani není zámek vidět. Nakonec se stává ve vesnici školníkem. Román je nedokončen, takže ponechává ještě výraznější prostor pro spekulace o významu, který je podobně jako u Procesu přiznáván marnému čelení úřednické moci.

Václav Franc

Ilustrátorka čísla Alena Kordíková

Alena Kordíková
Příběh milostný

Mlčíš až čekat nestačím
Uprostřed příběhu
Kompasem otáčím
Jsem ryba na břehu
Mlčíš já myslím na něhu
Vězněná v čtyřech zdech
Milenka v záběhu
I želva na zádech
Poslední v prvním rozběhu
Jsem sobě pro posměch
Nicotná stopa ve sněhu
Ikaros na křídlech

Příspěvky do Kruhu 77 zasílejte
do 10. 8. 2024 na adresu:

Věra Kopecká, Křinice 8, 550 01 Broumov (poezie)
e-mail: kopecka.vera@volny.cz

Jana Burčíková, Nové Město nad Metují, Dukelská 484, 549 01, (publicistika, próza),
e-mail: janinamater@seznam.cz

Kateřina Hájková, Písečník 1579, 562 01 Ústí nad Orlicí
e-mail: katerina.hajkova.229@seznam.cz

Milan Dušek – 564 01 Helvíkovice 104
e-mail: spisovatel@milandusek.cz

Václav Franc, K Hájku 1724, 50901 Nová Paka (próza)
e-mail: Franczub@seznam.cz

Rudolf Beran, Brněnská 761, 569 43 Jevíčko
(publicistika), e- mail: bufallo@seznam.cz

Jindřich Tošner, Borská 1135, 503 46Třebechovice,
e- mail medexart@seznam.cz

Zveřejněné práce nejsou upravovány
bez dohody s autorem.

Elektronickou verzi časopisu

lze stáhnout na našich stránkách:

http://www.spisovatelevc.cz/